

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **K. D.,** zastoupeného JUDr. Marií Cilínkovou, advokátkou se sídlem Bolzanova 1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2008, č. j. OAM-375/LE-05-05-2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2009, č. j. 46 Az 95/2008 – 75,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 8. 9. 2009, č. j. 46 Az 95/2008 - 75, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2008, č. j. OAM-375/LE-05-05-2008. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Krajský soud dospěl k závěru, že v případě žalobce byly splněny podmínky pro postup podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Napadené rozhodnutí je rozhodnutím, které bylo vydáno v tzv. zkráceném řízení o azylovém právu zakotveném v § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany žalovaný zamítl jako zjevně nedůvodnou, neboť žalobce neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že by mu hrozilo

nebezpečí ve smyslu § 14a zákona o azylu. Povinností žalovaného tak nebylo provádět dokazování o splnění podmínek § 12 a § 14a zákona o azylu, když skutečnosti, které by bylo možné pod tato ustanovení podřadit, žalobce ani netvrdil. Správní orgán správně konstatoval, že skutečnosti, které žalobce v řízení uvedl, nelze podřadit pod důvody udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Zabýval se také možností udělení doplňkové ochrany a vzhledem k tomu, že žadatel v průběhu řízení neuvedl ani žádnou ze skutečností, která by mohla být považována za důvod pro udělení doplňkové ochrany, dospěl správně k závěru, že podmínky pro její udělení nejsou splněny.

Zprávy o zdravotním stavu žalobce nemohl soud při posouzení splnění podmínek § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu vzít v úvahu, protože zdravotní stav žalobce není důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu ani důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Soud nepřipustil otázku žalobcova právního zástupce týkající se účasti žalobcova otce v konfliktu Makedonie v roce 1945, protože tato tvrzení o skutečnostech, ke kterým došlo před více než 60 lety a o jejichž důsledcích se žalobce v průběhu správního řízení ani nezmínil, nemůže mít na posouzení důvodů pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany žádný vliv. Žalobce netvrdil a v řízení nebylo zjištěno, že by žalobce byl z těchto důvodů pronásledován nebo že by mu z těchto důvodů hrozilo nebezpečí při návratu do země původu.

Rozsudek Krajského soudu v Praze napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Soud dle jeho názoru nesprávně dovodil, že stěžovatel neuváděl důvody pro udělení azylu či důvody pro udělení doplňkové ochrany. Stěžovatel v řízení prokázal, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu své národnosti. Má obavy, že by jej úředníci státu Makedonie mohli zabít; několikrát se stalo, že ho pronásledovali neznámí lidé, kteří měli kriminální tváře a byli to Makedonci. Stěžovatel je Albánec a tato národnost je v Makedonii utlačována. Pronásledování stěžovatele souvisí s tím, že příslušníci jeho rodiny bojovali v roce 1945 v době konfliktu proti Makedonii. Krajský soud přitom nepřipustil, aby stěžovatel tuto skutečnost blíže vysvětlil a neučinil to ani správní orgán. Tím podle stěžovatele porušili jeho právo na spravedlivý proces a povinnost zjistit řádně stav věci dle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Není pravda, že ke splnění podmínek udělení azylu dle § 12 zákona o azylu je třeba, aby byl žadatel napaden nebo se jej někdo pokoušel zabít z azylových důvodů, jak tvrdí žalovaný.

Dle judikatury Nejvyššího správního soudu není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokázal jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (rozsudek ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57). Správní orgán je dále povinen zohlednit charakter země původu žadatele o azyl. Je-li např. o zemi původu žadatele známo, že stav dodržování lidských práv je špatný, že dochází k národnostnímu útisku atd., pak tyto skutečnosti musí správní orgán zohlednit v situaci důkazní nouze, a to ve prospěch žadatele o azyl.

Stěžovatelův děd, strýc a otec byli členové albánské politické strany Balistů do doby, než byla tato politická strana komunistickou stranou bývalé Jugoslávie zakázána, a

bojovali za druhé světové války proti etnickým Makedoncům. Makedonie je zemí, kde se stále praktikuje krevní msta. Jakmile člen rodiny způsobí něčí smrt, krevní msta tradičně postihuje celou jeho rodinu. Stěžovatel má za to, že jeho příbuzní v druhé světové válce někoho zabili a potomci zabitých mohou chtít vykonat na stěžovateli krevní mstu. Stěžovatel žil v Makedonii ve městě Kičevo, což je historicky albánské území a kde většina obyvatel je albánské národnosti. Ve státních službách jsou však Makedonci a také proto stěžovatel nevěří justičnímu a policejnímu aparátu. (K neutěšenému stavu vztahů mezi etnickými Albánci a Makedonci odkázal stěžovatel na některé internetové zdroje.)

Soud ani správní orgán se podle stěžovatele dostatečně nezabývali tím, že stěžovateli zemřelo dítě H. D., nar. x, a to v důsledku poškození provedeného z etnických důvodů. Stěžovatel má za to, že jeho albánské dítě bylo záměrně poškozeno makedonskými lékaři a státní orgány tento postup tolerují. Stěžovatel o těchto praktikách ví, a z toho důvodu mu hrozí ze strany státních orgánů vážná újma na životě. Druhé stěžovatelovo dítě, B. D., nar. x, trpí od 13 let epilepsií, která vznikla v důsledku poškození hlavy lékaři v nemocnici.

Stěžovatel má za to, že výše uvedené skutečnosti jsou důvody pro udělení azylu či doplňkové ochrany a že pokud by tyto byly správně posouzeny, soud by žalobě vyhověl.

Rozsudek Krajského soudu v Praze je podle stěžovatele nepřezkoumatelný, neboť se v něm neuvádí, jaké úvahy vedly soud k závěru, že stěžovatel neuváděl důvody pro udělení azylu, resp. doplňkové ochrany. Soud pouze konstatuje dosavadní průběh řízení a v závěru bez vyslovení bližšího výkladu hodnotícího důkazy konstatuje, že žalobce neuvedl azylově relevantní důvody. Rozsudek soudu je tak nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Důvod přijatelnosti své kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v tom, že napadeným rozsudkem došlo k zásadnímu pochybení, které mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, protože rozhodnutí nerespektuje ustálenou a jasnou soudní judikaturu týkající se aplikace § 16 odst. 2 zákona o azylu a dále že v rozhodnutí došlo k hrubému pochybení při provádění a hodnocení dokazování. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ke kasační stížnosti stěžovatele se vyjádřil žalovaný přípisem ze dne 13. 11. 2009. Správní orgán popřel oprávněnost podané kasační stížnosti. Domnívá se, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný odkázal na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Vzhledem k odůvodněnému právnímu posouzení (aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu) nebyl dán důvod řídit se judikaturou k jinému ustanovení zákona o azylu. Námitka stran § 16 odst. 2 tohoto zákona je proto nepřípadná. V kasační stížnosti není podle žalovaného obsažen žádný relevantní argument, který by závěry správního orgánu zpochybňoval. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Při rozhodování o kasační stížnosti stěžovatele musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Předně tak zkoumal, je-li kasační stížnost

přijatelná ve smyslu ust. § 104a s. ř. s., tedy zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná v těchto typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;*

2) kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu;

3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;

4) další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu;

b) krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že o naposledy uvedený případ přijatelnosti se jedná v projednávané věci.

Podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, je rozhodnutí soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže stěžovatel v řízení před krajským soudem uplatnil námitky, s nimiž se krajský soud v odůvodnění rozsudku nevypořádal (rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 - 74, www.nssoud.cz); podle rozsudku ze

dne 29. 7. 2004, čj. 4 As 5/2003-52, www.nssoud.cz, je pak napadený rozsudek nutno posoudit jako nepřezkoumatelný, pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsaný skutkový stav pod zvolené právní normy.

Jak je patrné z rekapitulační části tohoto rozsudku, omezil se Krajský soud v Praze v odůvodnění napadeného rozhodnutí na konstatování, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti odůvodňující udělení azylu či doplňkové ochrany, a proto byly podmínky rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu splněny. Žádným způsobem se přitom nevyjádřil k jednotlivým žalobním bodům. V těchto stěžovatel zpochybňoval adekvátnost postupu podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu za situace, kdy podle svého přesvědčení azylově relevantní skutečnosti tvrdil; a dále vytýkal napadenému správnímu rozhodnutí nedostatky odůvodnění, kdy podle jeho názoru není seznatelné, jakými úvahami se správní orgán řídil při hodnocení jeho výpovědi, resp. při výkladu aplikovaného zákonného ustanovení. Obě tyto stěžejní žalobní námitky zůstaly zcela stranou pozornosti krajského soudu. Z odůvodnění napadeného rozsudku navíc není možné zjistit, o jaká skutková zjištění opřel krajský soud své rozhodovací důvody, ani jakými úvahami se při svém rozhodování řídil.

Je proto na místě uzavřít, že rozsudek Krajského soudu v Praze je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, přičemž tato vada představuje hrubé pochybení při aplikaci procesního práva, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele a které je důvodem přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s.

Z výše uvedeného pak vyplývá, že kasační stížnost je nejen přijatelná, ale také důvodná, neboť je naplněn důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí tedy především uvede, proč má za to, že podmínky aplikace § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu byly v daném případě splněny, tj. jaká tvrzení stěžovatel uplatnil v průběhu správního řízení a proč tyto nelze považovat za azylově relevantní. Dále se krajský soud vypořádá s námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného správního rozhodnutí, tzn. uvede důvody, proč považuje rozhodnutí žalovaného za dostatečně odůvodněné a jeho argumentaci za logickou a konzistentní.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. března 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu